

В.В. КРУГЛОВ, Д.А. ТЕРЕЩЕНКО**ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

У статті розглядаються сучасні підходи до впровадження інновацій у системі державного управління. В умовах швидких технологічних змін та глобалізації, інновації є ключовим фактором адаптації системи державного управління до складних викликів. Метою статті є аналіз та вивчення сучасних підходів у галузі інновацій державного управління. Дослідження тематики показує зростаючий інтерес науковців до питань інновацій у державному управлінні. Водночас залишаються проблеми, пов'язані з безпекою та особливостями впровадження інноваційних стратегій у вказаній сфері. Розглянуто різні форми інновацій, зокрема технологічні (впровадження цифрових технологій, штучного інтелекту, інформаційних систем тощо), соціальні (нові підходи у взаємодії зі споживачами публічних послуг та державою), інновації в управлінських процесах і наданні послуг, що передбачає підвищення якості та ефективності державного управління. Огляд практичного досвіду засвідчує, що провідну роль в інноваціях державного управління відіграє цифрова трансформація – розвиток електронного урядування, відкритих даних, інтегрованих платформ надання адміністративних послуг. Виокремлено ключові інновації електронного урядування: електронні податки, документообіг, платежі, портали надання адміністративних послуг. Проаналізовано переваги використання відкритих даних. Розглянуто інтегровані багатофункціональні центри обслуговування громадян та концепцію «держави як платформи» з єдиною екосистемою даних та сервісів. Окремо виділено підходи до класифікації інновацій за сферами: сервісні, технологічні, управлінські, системні, соціальні. Проаналізовано інноваційні моделі державного управління: класичну бюрократичну модель, новий публічний менеджмент, мережеве управління, неовеберіанську модель. Розглянуто перспективи застосування штучного інтелекту та забезпечення кібербезпеки як пріоритетні напрями в контексті цифрової трансформації. Впровадження інновацій у державному управлінні є комплексним стратегічним завданням, яке потребує системних зусиль щодо модернізації як організаційних структур, так і кваліфікації державних службовців.

Ключові слова: державне управління, технології, інноваційні підходи, механізми, інструменти, цифровізація.

V.V.KRUKHLOV, D.A. TERESHCHENKO**INNOVATIONS IN THE SYSTEM OF PUBLIC ADMINISTRATION**

The article explores contemporary approaches to implementing innovations in the system of public administration. In the context of rapid technological changes and globalization, innovation becomes a key factor in adapting the system of public administration to complex challenges. The aim of the article is to analyze and study modern approaches in the field of innovation in public administration. Research on the topic indicates a growing interest among scholars in the issues of innovation in public administration. At the same time, challenges remain, particularly related to security and the peculiarities of implementing innovative strategies in this field. Various forms of innovation are considered, including technological innovations (introduction of digital technologies, artificial intelligence, information systems, etc.), social innovations (new approaches to interaction with consumers of public services and the state), innovations in management processes and service delivery, aimed at improving the quality and efficiency of public administration. An overview of practical experience indicates that digital transformation plays a leading role in the innovation of public administration, encompassing the development of e-governance, open data, and integrated platforms for administrative services. Key innovations in e-governance are highlighted, such as electronic taxes, document circulation, payments, and portals for administrative service provision. The advantages of using open data are analyzed. Integrated multifunctional citizen service centers and the concept of "government as a platform" with a unified ecosystem of data and services are also discussed. A separate focus is placed on approaches to classifying innovations in various spheres: service, technological, managerial, systemic, and social innovations. Innovative models of public administration, including the classical bureaucratic model, new public management, network management, and neo-Weberian model, are analyzed. The article explores the prospects of applying artificial intelligence and ensuring cybersecurity as priority directions in the context of digital transformation. The implementation of innovations in public administration is a complex strategic task that requires systematic efforts to modernize both organizational structures and the qualifications of public servants.

Key words: public administration, technologies, innovative approaches, mechanisms, tools, digitization.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації та швидкого технологічного розвитку інновації в державному управлінні стають все більш необхідними. Зазначене може передбачати впровадження нових технологій, методів та процесів, які дозволяють поліпшити ефективність функціонування органів

державної влади, забезпечити надання якісних публічних послуг громадянам та зміцнити довіру до держави.

Органи державної влади стикаються з тим, що молоді таланти, які володіють сучасними технічними навичками, можуть поступово зникнути через

відсутність інновацій у системі державного управління [1]. І держава намагається реалізувати програми, спрямовані на суттєві зміни у системі державного управління. Наприклад, впровадження цифрових технологій – таких як онлайн-портали чи більш складних систем, заснованих на штучному інтелекті і глибокому навчанні – державними службами зайнятості в країнах з розвинутою економікою та деяких країнах, що розвиваються, підвищило їх ефективність і прозорість на ринку праці [2].

Інновації в державному управлінні можуть мати різні форми: технологічні інновації, такі як використання штучного інтелекту для автоматизації рутинних задач; соціальні інновації, які спрямовані на покращення взаємодії між державою та громадянами. Незалежно від форми, метою інновацій є покращення якості державного управління. Впровадження інновацій в державному управлінні створює значний позитивний вплив на суспільство. В той же час, вказані підходи також можуть створити нові виклики, такі як потреба в захисті приватності та безпеки даних, що також має враховуватися.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні роки зростає свідчення про значний інтерес до інновацій у сфері державного управління, що відображено в ряді досліджень та публікацій. Аналіз наявних робіт розкриває деякі ключові тенденції та питання, що висвітлюють у своїй праці науковці, а саме: Берназюк О.О., Бучковська О.Ю., Веремчук О. В., Ковтун М.С., Козаченко Ю.П., Копняк К.В., Машенко О.В., Покин'я черета В.В., Хрякова Н.О. та ін. Інновації в державному управлінні стали ключовим фактором розвитку, проте існують виклики, такі як безпека та необхідність нових підходів до впровадження, що створює потребу у більш детальному дослідженні інноваційних підходів у зазначеній сфері.

Метою статті є аналіз та вивчення сучасних інновацій у системі державного управління.

Вклад основного матеріалу. У сучасному світі динамічного розвитку та швидких змін не можна недооцінювати роль інновацій в управлінні державою. Державне управління, як складна система органів та інструментів, націлених на забезпечення стабільності, розвитку та благополуччя суспільства, потребує постійного вдосконалення й адаптації до умов, що змінюються. Інновації в системі державного управління стали невід'ємним чинником, що дає змогу ефективно реагувати на виклики сучасності.

У контексті інновацій державного управління на перший план виходить цифрова трансформація. Швидкий розвиток інформаційних технологій, цифрова пов'язаність світу та збільшення обсягів даних відкривають нові горизонти для ефективного управління державними ресурсами та надання послуг громадянам. Використання сучасних інформаційних систем, аналіз великих даних і розробка електронних державних сервісів суттєво оптимізують процеси ухвалення рішень і роблять державні органи більш відкритими та доступними для громадян.

Однією з ключових інновацій в державному управлінні є використання цифрових технологій та електронного урядування, що включає в себе онлайн-

послуги, такі як електронні податки, електронний документообіг, цифрові платежі тощо. Електронні податки дозволяють громадянам і бізнесу швидко та зручно подавати податкову звітність в електронному вигляді [3]. Електронний документообіг в органах влади прискорює внутрішні процеси адміністрування та підвищує ефективність прийняття рішень [4]. А цифрові платежі роблять оплату адміністративних послуг більш швидкою та безпечною. Електронне урядування забезпечує зручність та ефективність взаємодії громадян і бізнесу з державними органами, що дозволяє знизити корупційні ризики при наданні адміністративних послуг [5; 6].

Ще однією важливою інновацією в системі державного управління є відкриті дані – оприлюднення даних органів державної влади для вільного використання громадянською [7]. Зазначене дозволяє підвищити прозорість діяльності органів влади, посилити довіру та сприяти прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень. Наприклад, відкриті дані про злочинність можуть допомогти громадянам уникати небезпечних районів або вимагати більшої уваги від поліції до певних проблем. Відкриті фінансові дані дозволяють краще простежити витрачання бюджетних коштів і виявляти порушення. А дані про дорожній рух чи громадський транспорт можуть стати основою для створення інноваційних додатків та сервісів.

Держава також впроваджує інновації в наданні послуг громадянам, зокрема створюючи інтегровані багатофункціональні центри для отримання різних адміністративних послуг в одному місці, що є більш зручним для громадян [8]. Наприклад, замість окремої взаємодії з податковим органом, Пенсійним фондом і т. д., фізична чи юридична особа може отримати всі необхідні їй послуги в одному офісі, подавши заяву в електронному вигляді. Розвиваючи зазначений інноваційний підхід «держави як платформи», відбувається інтеграція всіх окремих баз даних і реєстрів державних органів в єдину екосистему, а також відкриття доступу до неї через уніфіковані програмні інтерфейси. Прикладом вказаного підходу можна назвати онлайн-сервіс «Дія», що надає значну кількість публічних послуг [9].

Таким чином, держава повною мірою переходить на цифрові процеси, а розробники приватного сектору отримують можливість створювати інноваційні сервіси з доступом до урядових даних без необхідності окремих дозволів.

Інші інновації у системі державного управління фокусуються на вдосконаленні внутрішніх процесів та підвищенні ефективності за рахунок систем електронного документообігу, використання хмарних технологій, роботизації та автоматизації рутинних завдань.

Важливий напрямок інновацій – це вдосконалення процесів аналізу даних і прогнозування для прийняття обґрунтованих управлінських рішень з використанням технологій штучного інтелекту, машинного навчання, прогнозувальної аналітики. Наприклад, статистичне моделювання та прогнозування соціально-економічних процесів дозволяє Міністерству фінансів точніше оцінювати майбутні доходи бюджету та завчасно

готуватися до можливих кризових явищ. Аналіз великих даних про інфекційні захворювання допомагає Міністерству охорони здоров'я краще розуміти епідеміологічну ситуацію, розробляти моделі розповсюдження інфекцій і приймати превентивні заходи.

Наступний важливий тренд – це відкрите урядування, тобто залучення громадян до процесу прийняття рішень через громадські консультації, електронні петиції, громадські ради, участь в бюджетуванні тощо. Онлайн-платформи для електронних петицій та обговорень дозволяють чиновникам збирати зворотній зв'язок від населення щодо нових законопроектів чи управлінських рішень, що підвищує довіру до уряду та легітимність політик.

Науковці, розглядаючи концепцію інновацій в державному управлінні виділяють окремі трансформації, запроваджені різними моделями публічного адміністрування [10]. Автори визначають

інновації як радикальні зміни у вигляді нових процесів, технологій, продуктів чи цінностей. Нові моделі публічного менеджменту являють собою форми інновацій, нові парадигми та підходи. Дослідження розглядає основні моделі: класичну модель бюрократичного управління; новий публічний менеджмент (НПМ); мережеве управління; неовеберіанську модель. НПМ став радикальною зміною по відношенню до традиційної системи, запровадивши ринкові механізми, автономію органів влади, індикатори ефективності, індивідуальні трудові контракти тощо.

Для успішності реформ важливі інструменти та стимули, зокрема підбір та навчання управлінських кадрів, формування відкритої до змін організаційної культури, якісний менеджмент, утворення державних агентств тощо. Отже, нові парадигми публічного управління передбачають інноваційні підходи та цінності (табл. 1).

Таблиця 1. Порівняльна таблиця основних моделей державного управління

Модель	Основні характеристики
Класична модель	<ul style="list-style-type: none"> - Розподіл політики та адміністрування - Ієрархічна структура - Централізація - Контроль і нагляд - Формалізм і бюрократія
Новий публічний менеджмент	<ul style="list-style-type: none"> - Децентралізація та автономія - Ринкові механізми - Контракти за результатами - Орієнтація на ефективність
Мережеве управління	<ul style="list-style-type: none"> - Партнерство держави та приватного сектору - Взаємодія різних зацікавлених сторін - Громадська участь в управлінні
Неовеберіанська модель	<ul style="list-style-type: none"> - Поєднання централізації та автономії - Професіоналізація управління - Орієнтація на громадян - Ефективність на основі законності

Сформовано на основі: [10]

Інновації в системі державного управління можуть передбачати наступні підходи: сервісні інновації, що пов'язані з наданням послуг для існуючих суспільних користувачів; інновації процесів (стосуються створення нових адміністративних способів, методів і форм та робочих процедур виконання завдань в органі влади) [11]; інновації в технологічних процесах (застосування технології до операційної діяльності та механізмів надання послуг, який може варіюватися від цифрових форм до автоматизованого прийняття рішень за допомогою алгоритмів) [12]; інновації в управлінні – нові механізми участі громадян і нові способи підвищення прозорості та підзвітності в державному секторі; системні інновації – вдосконалені способи взаємодії з іншими організаціями та базами знань для спільного надання державних послуг; соціальні інновації – міжсекторальна концепція, спрямована на задоволення соціальних потреб уразливих груп і націлювання на основні причини соціальних проблем [13].

Аналіз досвіду окремих країн світу демонструє власні підходи до інновацій у сфері державного управління (табл. 2).

Цифровізація державного управління являє собою ключову трансформацію, що має суттєвий вплив на функціонування сучасного суспільства. Вказаний процес ґрунтується на інтенсивному впровадженні інформаційних технологій в усі сфери державного управління з метою оптимізації процедур, поліпшення якості послуг, що надаються, збільшення прозорості та відповідальності державних органів перед громадянами.

Інновації в управлінських методах і практиках необхідні для того, щоб органи державної влади ефективно вирішували виклики сучасності, що вимагає постійного оновлення та вдосконалення підходів до державного управління, інтеграції передових технологій та врахування інтересів усіх учасників процесу.

Таблиця 2. Приклади цифрових інновацій державного сектору

Можливість	Сутність	Реалізація інновації
Стратегії та дії, орієнтовані на розуміння	Використання даних, аналітики та оперативної інформації в реальному часі для формування інтегрованих рішень.	Міністерство сільського господарства, лісового господарства та рибальства Японії створило середньо- та довгостроковий план цифрового уряду. В якості першого кроку розроблено загальну платформу додатків (eMAFF) для подання заявок онлайн.
Інноваційні продукти та послуги	Розроблення інноваційної політики та послуг для досягнення результатів.	Федеральному міністерству внутрішніх справ Німеччини надано підтримку для створення інноваційного підрозділу, який поширює орієнтовані на користувача методи у адміністрації, сприяючи прискоренню цифровізації.
Дизайн, орієнтований на досвід	Створення досвіду для споживачів і партнерів у досягненні цілей.	У Саудівській Аравії платформа Міністерства фінансів Etimad50 усуває бар'єри обміну інформацією між різними органами, що включає: онлайнві бюджетні послуги; транзакції у процесі закупівель та ін.
Безпроблемна взаємодія та транзакції	Взаємодія зі споживачами за допомогою політики, послуг і каналів зв'язку.	У США програма штату Innovate Ohio працює над створенням системи, у якій споживачі зможуть безперешкодно взаємодіяти з урядом щодо кожної з публічних послуг.
Наділені повноваженнями органи та фахівці	Здатність побудувати орієнтовану на споживача установу та культуру.	У Великій Британії проводиться інноваційне навчання державних службовців (CSL) за напрямками: розвиток лідерства, управлінські навички, виконання проєктів, цифрова трансформація.
Архітектура цифрової технології	Створення гнучких платформ для потреб споживача за допомогою безпечних рішень	Канадський уряд реалізує проєкт модернізації бізнес-систем для промислової безпеки, яка об'єднуватиме контрактну безпеку та контрольованість товарів в одну систему.

Сформовано на основі: [1].

Використання штучного інтелекту (ШІ) розглядається як перспективний напрямок у сучасному державному управлінні та суспільстві загалом. ШІ відкриває нові горизонти для оптимізації ухвалення рішень, підвищення ефективності державних програм, аналізу даних, автоматизації процесів і поліпшення взаємодії між державою та громадянами. ШІ може бути застосований для обробки великих обсягів даних, автоматизації спілкування з громадянами через чат-ботів, аналізу звернень і заяв. Штучний інтелект також дає змогу поліпшити прогнозування та планування. З його допомогою можливо аналізувати дані про соціально-економічний розвиток, прогнозувати тенденції та вимоги громадян, що дає змогу адаптувати стратегії та програми відповідно до потреб, що змінюються [14].

Отже, використання штучного інтелекту в державному управлінні є потужним інструментом для оптимізації процесів, поліпшення якості послуг і підвищення ефективності прийняття рішень. За правильного підходу та врахування етичних аспектів ШІ може значно поліпшити якість життя громадян і сприяти прогресу суспільства.

Кібербезпека передбачає комплекс технічних та організаційних заходів, спрямованих на захист комп'ютерних систем, даних, мереж та інформації від несанкціонованого доступу, витоків, знищення або зміни. Галузь є критично важливою в сучасному інформаційному суспільстві, де дедалі більше даних зберігається й обробляється в цифровій формі. З

розвитком технологій кіберзагрози стають дедалі складнішими та витонченішими. Зловмисники використовують різні методи, як-от шкідливі програми, фішинг, соціальну інженерію, DDoS-атаки тощо, щоб отримати несанкціонований доступ до інформації, завдати шкоди організаціям і державі [15].

Крім технічних і організаційних аспектів, кібербезпека вимагає розроблення стратегічних політик і нормативно-правових основ. Держава має розробляти закони та стандарти, що регулюють оброблення та захист інформації, а також проводити аудити та перевірки систем безпеки. У сучасних умовах кібербезпека має особливе значення для державного управління. Кібератаки на державні органи можуть призвести до серйозних наслідків, включно з витоком чутливої інформації, порушенням діяльності державних служб і навіть загрозами національній безпеці. З урахуванням безперервного ускладнення кіберзагроз і технологічних інновацій, важливо постійно вдосконалювати й оновлювати стратегії та методи кібербезпеки, забезпечуючи таким чином надійний захист інформації та систем від загроз.

Таким чином, інноваційні підходи у системі державного управління являють собою складний, багатовимірний процес, що сприяє вдосконаленню структур і методів державного управління та може призвести до поліпшення якості життя, ефективності державних служб і зміцнення довіри громадян до влади.

Висновки. Аналіз сучасних підходів до впровадження інновацій у системі державного управління продемонстрував, що в умовах швидких технологічних змін та глобалізації, інновації стають ключовим чинником для адаптації системи державного управління до нових викликів. Хоча інновації в державному управлінні можуть мати різні форми – від технологічних (впровадження цифрових технологій, штучного інтелекту тощо) до соціальних (нові підходи до взаємодії з громадянами), проте спільною метою є підвищення якості та ефективності державного управління.

Актуальним питанням залишається поглиблення розуміння особливостей інноваційних стратегій та моделей у зазначеній сфері з огляду на нові виклики та загрози. Аналіз наявного досвіду свідчить, що провідну роль в інноваціях державного управління відіграє цифрова трансформація – впровадження інформаційно-комунікаційних технологій для оптимізації процесів та поліпшення взаємодії з громадянами, що реалізується в проектах розвитку електронного урядування, відкритих даних, інтегрованих платформах надання адміністративних послуг тощо. Важливими трендами є також соціальні інновації, більш активне залучення громадян до формування та реалізації державної політики, застосування технологій аналізу даних і штучного інтелекту для прийняття управлінських рішень.

Таким чином, інновації в державному управлінні є комплексним стратегічним завданням, що охоплює як технологічні, так і соціально-політичні аспекти. Успішна реалізація інноваційних стратегій вимагає системних зусиль щодо модернізації як організаційних структур, так і навчання державних службовців. Кінцевою метою має стати адаптивна й ефективна система державного управління, здатна задовольнити потреби суспільства в умовах динамічних змін.

Список літератури

1. KPMG International (2021). *Modernizing government: Global trends*. Retrieved from <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ua/pdf/2021/07/modernizing-government-global-trends.pdf>
2. International Labour Office. (2020). *Global Employment Trends for Youth 2020: Technology and the future of jobs*. Retrieved from https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_737648.pdf
3. Машенко О.В., Козаченко Ю.П. (2023). Запровадження процесу цифровізації у діяльність органів державної податкової служби. *Право та державне управління*. №3. С. 101-111.
4. Копняк К.В., Покинйчерда В.В. (2020). Електронний документообіг в публічному управлінні: проблеми впровадження, переваги та перспективи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 10. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.10.35.
5. Бучковська О.Ю., Веремчук О.В. (2020). Електронне урядування як основа взаємодії держави та суспільства в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 3. Retrieved from <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1600>.
6. Берназіук О.О. (2019). Електронне урядування як особлива форма публічного управління: поняття та проблеми

запровадження. *Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту. Серія Право*. Вип. 55. Том 2. С. 32–35.

7. Ковтун М.С., Хрякова Н.О. (2018). Відкриті дані в Україні: сутність та стан розвитку. *Форум права*. №. 2. С. 66–73.
8. Спасібов Д.В. (2017). Інноваційні електронні сервіси надання адміністративних послуг. *Право та державне управління*. № 1 (26). С. 197–202.
9. Тимченко М.С. (2022). Розвиток сервісу «Дія» в умовах війни. Нові можливості публічного управління. *Публічне управління та регіональний розвиток*. № 17. С. 834–866.
10. Rocha J.A.O., Zavale G.J.B. (2021). Innovation and Change in Public Administration. *Open Journal of Social Sciences*. № 6 (9). P. 285–297.
11. De Vries H., Bekkers V., Tummers L. (2016). Innovation in the Public Sector: A Systematic Review and Future Research Agenda. *Public Administration*. № 94 (1). P. 146–166.
12. Cinar E. (2021). Public Sector Innovation. *Innovation Management and New Product Development*, edited by Trott, P., London: Pearson, 7th ed. P. 80–96.
13. Cinar E., Simms C., Trott P., Demircioglu M. A. (2022). Public sector innovation in context: A comparative study of innovation types. *Public Management Review*. P. 1–29. DOI: 10.1080/14719037.2022.2080860.
14. Lamovšek N. (2023). Analysis of Research on Artificial Intelligence in Public Administration. *Central European Public Administration Review*. № 21(2). P. 77–96.
15. Kruhlov V., Latynin M., Horban A., Petrov A. (2020). Public-private partnership in cybersecurity. *CEUR Workshop Proceedings*. № 2654. P. 619–628.

References (transliterated)

1. KPMG International (2021). *Modernizing government: Global trends*. Retrieved from <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ua/pdf/2021/07/modernizing-government-global-trends.pdf>
2. International Labour Office. (2020). *Global Employment Trends for Youth 2020: Technology and the future of jobs*. Retrieved from https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_737648.pdf
3. Maschenko O.V., Kozachenko Yu.P. (2023). *Zaprovadzhenia protsesu tsyrovizatsii u diialnist orhaniv derzhavnoi podatkovoi sluzhby* [Introduction of the Digitization Process in the Activities of the State Tax Service]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*. № 3. S. 101–111.
4. Kopnyak K.V., Pokynchereda V.V. (2020). *Elektronnyi dokumentoobih v publichnomu upravlinni: problemy vprovadzhenia, perevahy ta perspektyvy* [Electronic Document Flow in Public Administration: Implementation Issues, Benefits, and Prospects]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. №10. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.10.35.
5. Buchkovska O.Yu., Veremchuk O.V. (2020). *Elektronne upravlinnia yak osnova vzaiemodii derzhavy ta suspilstva v Ukraini* [E-government as the Basis for Interaction between the State and Society in Ukraine]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. № 3. Retrieved from <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1600>.
6. Bernaziuk O.O. (2019). *Elektronne upravlinnia yak osoblyva forma publichnogo upravlinnia: ponyattia ta problemy zaprovadzhenia* [E-government as a Special Form of Public Administration: Concepts and Implementation Issues]. *Nauk. visnyk Uzhhorod. nats. un-tu. Seriya Pravo*. Vyp. 55. Tom 2. S. 32–35.
7. Kovtun M.S., Khriakova N.O. (2018). *Vidkryti dani v Ukraini: sutnist ta stan rozvytku* [Open Data in Ukraine: Essence and State of Development]. *Forum prava*. №. 2. S. 66–73.

8. Spasibov D.V. (2017). Innovatsiini elektronni servisy nadannya administratyvnykh posluh [Innovative Electronic Administrative Services]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*. № 1 (26). S. 197–202.
9. Tymchenko M. (2022). Rozvytok servisu "Diia" v umovakh viiny. Novi mozhlyvosti publicnogo upravlinnia [Development of the "Diia" Service in the Conditions of War. New Opportunities for Public Administration]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok*. № 17. S. 834–866.
10. Rocha J.A.O., Zavale G.J.B. (2021). Innovation and Change in Public Administration. *Open Journal of Social Sciences*. № 6 (9). P. 285–297.
11. De Vries H., Bekkers V., Tummers L. (2016). Innovation in the Public Sector: A Systematic Review and Future Research Agenda. *Public Administration*. № 94 (1). P. 146–166.
12. Cinar E. (2021). Public Sector Innovation. *Innovation Management and New Product Development*, edited by Trott, P, London: Pearson, 7th ed. P. 80–96.
13. Cinar E., Simms C., Trott P., Demircioglu M.A. (2022). Public sector innovation in context: A comparative study of innovation types. *Public Management Review*. P. 1-29. DOI: 10.1080/14719037.2022.2080860.
14. Lamovšek N. (2023). Analysis of Research on Artificial Intelligence in Public Administration. *Central European Public Administration Review*. № 21 (2). P. 77–96.
15. Kruhlov V., Latynin M., Horban A., Petrov A. (2020). Public-private partnership in cybersecurity. *CEUR Workshop Proceedings*. № 2654. P. 619–628.

Надійшла (received) 24.09.2023

Відомості про авторів / About the Authors

Круглов Віталій Вікторович (Kruhlov Vitalii) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри соціології і публічного управління, Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7228-8635>;

Терещенко Діна Акрамівна (Tereshchenko Dina) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління, Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0633-0097>

УДК 351:504

doi: 10.20998/2227-6890.2023.2.14

О.В.МИХАЙЛОВСЬКА

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ: БЕЗПЕКОВА СКЛАДОВА

У статті досліджено питання взаємозв'язку державної політики, екологічної сфери та безпеки. Було визначено, що основна проблема полягає у виробленні та ефективному впровадженні державної екологічної політики, яка б забезпечувала сталий розвиток та екологічну безпеку, враховуючи сучасні екологічні виклики. В статті наголошується, що екологічна політика може бути інтегрована у різні сфери суспільного життя (економіку, соціальну політику, сферу освіти та здоров'я). Підтверджено, що питання державної політики в екологічній сфері потребують розробки комплексного підходу, що включатиме законодавче регулювання, науково-дослідну діяльність, освіту та залучення громадськості. Досліджено зв'язки між державною політикою в екологічній сфері та безпекою (зв'язок зі здоров'ям та добробут населення; ризики екологічного забруднення повітря, води та ґрунту; вплив екологічної політики на енергетичну безпеку) важливим фактором, що сприяє соціальній стабільності, посилює довіру до влади та підвищує громадську свідомість щодо екологічних питань визнано активну участь громадськості у формуванні та реалізації екологічної політики. Схарактеризовано законодавче поле щодо екологічної політики та перераховано першопричини екологічних проблем в Україні. Описано екологічні ризики, що пов'язані з веденням військових дій. Наведено дані з офіційного ресурсу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «ЕкоЗагроза» щодо та вплив на довкілля. Визначено роль роботи із залучення громадськості та освітніх кампаній, спрямованих на підвищення свідомості громадян щодо екологічних проблем та необхідності їх вирішення. Розкрито важливість глобальних екологічних викликів та їх впливу на здоров'я людини, економіку та стабільність суспільства. Наголошено на необхідності формування інтегрованого підходу до екологічно зумовлених захворювань в контексті безпеки. Підкреслено необхідність залучення широкого кола стейкхолдерів, включаючи урядові установи, наукову спільноту, бізнес-сектор та громадянське суспільство. Представлено напрями підвищення ефективності державної політики в екологічній сфері та наведено їх характеристики.

Ключові слова: державна політика, екологічна сфера, екологічна безпека, громадська свідомість, екологічні ризики, екологічні виклики, охорона довкілля.

О. V. MYKHAILOVSKA

STATE POLICY IN THE ENVIRONMENTAL SPHERE: A SAFE COMPONENT

The article examines the relationship between state policy, the environmental sphere, and security. It was determined that the main problem is the development and effective implementation of the state environmental policy, which would ensure sustainable development and environmental safety, taking into account modern environmental challenges. It is emphasized that environmental policy can be integrated into various spheres of social life (economy, social policy, education and health). It has been confirmed that issues of state policy in the environmental sphere require the development of an integrated approach, which will include legislative regulation, scientific and research